

igennem at ophæve Hartkornskatterne, og lad os se at faa gjort et Skridt, nemlig at faa dem noget indskrænket og navnlig at forhindre deres Bækst i Fremtiden. Det var altsaa, hvad jeg vilde kalde et Resignationens Standpunkt, man indtog da, og det kan være meget muligt, at det var det klogeste, og at vi maasse ikke ad anden Vej opnaaede noget mere. Det skal jeg ganske henstille, men jeg forstaaer overordentlig godt de Betænkkeligheder, der kunne rettes mod Forslaget om de fikserede Hartkornskatter, som ogsaa det ærede Medlem for Storeheddinge (S. Scavenius) har gjort sig til Talsmand for; og jeg vil over for det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds sige, at jeg i den Henseende sympatiserer med de Udtalelser, som kom fra det ærede Medlem for Storeheddinge, at det har sine Betænkkeligheder at affære os fra en fuldstændig Reform af Hartkornskatten. Jeg tror, at Hartkornskatten i sin nuværende Skikkelse er af den Bøstafning, at alle ville erkende dens Urimelighed; den kan i Virkeligheden ikke hævdes paa andet Grundlag, end at det nu en Gang er en bestaaende Skat; rationelt set er den som ren og bar Næringsstat urimelig. Men det, som det ærede Medlem for Storeheddinge tog Ordet for — og jeg ønsker at slaa dette fast, da det for mit Vedkommende var det interessanteste Punkt i hans Foredrag — var, at Opgaven maatte blive en Reform af Grundskatten, saaledes at den fik en anden Skikkelse, end den nu har; og det ligger nær at tænke sig, hvorledes en saadan Reform skulde kunne ske. Det ærede Medlem fra Storeheddinge har allerede antydet det, og vi have hørt Udtalelser fra andre Sider om samme Sag, og de gaar i den Retning, at en revideret Grundstat maatte hvile paa en Takseration af Ejendommens Værdi og ikke paa et saa vilkaarligt Grundlag som det en Gang bestaaende Hartkornforhold; den maatte altsaa hvile paa en Takseration af Ejendommen med Fradrag af de paa Ejendommen hvilende reelle Byrder; thi saa vilde man der komme til et Grundlag for en Grundstat, som utvivlsomt vilde have et ganske andet rationelt Grundlag at staa paa, og vilde medføre en Lettelse af Hartkornskattebyrden, som vilde blive noget klækkelig. Jeg noterer derfor det interessante ved det Foredrag, som det ærede Medlem fra Storeheddinge har holdt, nemlig at han udtrykkelig gjorde sig til Talsmand for en saadan Reform, og hvem ved, om ikke dette Spørgsmaal kan vokse op til at faa langt mere aktuel Interesse, end det har i dette Øjeblik. Jeg siger derfor, at jeg for-

staaer saa overmaade vel de Betænkkeligheder, som der fra Landbrugets Side, fra Hartkornets Side er imod at fikserede Hartkornskatten; thi det er jo givet, at den Del af Hartkornskatten, der bliver fikseret, bliver til en Grundbyrde, der er uroffelig. Jeg siger dette, ikke for at det ærede Medlem skal misforstaa mig i denne Henseende, som om jeg ubetinget vilde fraraade det Standpunkt i Forslaget. Jeg har selv været den, der har udarbejdet det, selv været Ordfører for det fra det Synspunkt, at lidt er bedre end intet, og jeg vil forbeholde mig min Stilling dertil; men, jeg noterer kun, at jeg saa særdeles vel forstaaer, at der kan have store Betænkkeligheder ved Forslaget fra Landbrugets Side. Hartkornskatten til Staten har en Gang faaet en saadan vis fikseret Karakter, som gør, at den er ulige vanskelige at behandle end Hartkornskatten til Kommunen, som endnu i dette Øjeblik er en variabel Stat, som fuldt ud kan blive Genstand for Reform.

Det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Brodenhøns-Schack), tog Ordet imødkommende overfor Forslaget, men gjorde sin Indvending mod et Punkt, ganske vist et Hovedpunkt, i Forslaget, idet han ønskede at give Næringskommunen Afgang til direkte Bøstafning paa de Statteobjekter, som ligge i Kommunen, hvis Ejeren ikke bor der, og han kom derved ogsaa til at drage en vistnok uundgaaelig Konsekvens deraf; i alt Fald saa længe man bevæger sig frem paa dette Forhandlingsgrundlag, der hidtil har været oppe i Folketinget i denne Sag, vil det vistnok være en uundgaaelig Konsekvens deraf, at man vil komme til at paalægge Kommunerne at foretage en Indtægtsansættelse for samtlige Statedere i Kommunen, ikke just saaledes, at man gik over til at ligne Kommuneskatten paa saadanne Indtægtsansættelser, men en subsidieret Indtægtsansættelse til Vejledning navnlig for de Tilfælde, hvor det drejer sig om den mellemkommunale Bøstafning. Jeg vil overfor det ærede Medlem sige, at jeg overfor denne Konsekvens er særdeles betænkelig, og vi have gjort Erfaringer i den Henseende, som gøre det berettiget at nære Betænkkelighed; vi have set, hvorledes denne Afgang til en subsidieret Indtægtsansættelse er bleven benyttet i Købstæderne, hvor man i en lang Række af Aar lidt efter lidt ved denne Indtægtsansættelse er drejet over til at faa en Indtægtsstat. Jeg noterer for øvrigt med Interesse og Tilfredshed, at Købstæderne i den senere Tid have faaet lidt mere opstriket deres Kærlighed til den gamle Formue- og Lejlighedsstat, saa jeg tror, at man begynder